

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ

ในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

Factors Affection Choice of Job of Retried Person

in Ratburana District Bangkok

ชญาดา พิษญาอัมพช, ตะวัน วิกรัยพัฒน์ , อนิรุทธ์ ผ่องแผ้ว และชนินทร์ วิจุลลดา

Chayada Pitchayaampuch, Tawan Wikraipat, Aniruth Pongpaew and Chanin vijchulata

คณะบริหารธุรกิจ สถาบันรัชต์ภาคย์

Faculty of Business Administration Rajapark Institute

Email: nongfad@windowslive.com

Received June 11, 2021 & Revise June 22, 2021 & Accepted June 30, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือคนหลังวัยเกษียณ จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ปัจจัยภายในประกอบด้วย ด้านค่านิยม ด้านการรับรู้อาชีพด้านความเข้าใจในอาชีพด้านความภาคภูมิใจในอาชีพ และด้านทัศนคติต่ออาชีพ และปัจจัยจูงใจภายนอกในภาพรวม ด้านลักษณะงาน ด้านค่าตอบแทน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) เพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณแตกต่างกัน 3) ปัจจัยความภาคภูมิใจในอาชีพ(X4)ทัศนคติต่ออาชีพ(X5)ลักษณะงาน(X6)และค่าตอบแทน(X7)มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงไปของการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ได้ร้อยละ 72.30 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้ $y = 1.935 + 0.831X_4 + 0.256 X_5 - 0.174 X_6 - 0.312 X_7$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล, การตัดสินใจเลือก ประกอบอาชีพ, คนหลังวัยเกษียณ

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the motivating factors in choosing a career of people after retirement age in Rat Burana District. Bangkok 2) to compare the decision to choose a career of people after retirement age in Rat Burana District Bangkok 3) to study the factors influencing the decision to choose a career of people after retirement age in Rat Burana District Bangkok The samples used in the research There were 385 sample after retirement age. The tool used for collecting data was a questionnaire. The statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation (Standard t-test. One-way ANOVA and multiple linear regression analysis. Internal factors include values aspect, occupational perception, career understanding, career pride. and attitude towards career and external motivating factors as a whole nature of work Compensation 2) The gender, age, and average monthly income were different, there were different career choices of people after retirement age 3) career pride factor (X4) career attitude (X5) Job characteristics (X6) and compensation (X7) influence people's career choices after retirement. It was statistically significant at the 0.05 level and was able to predict the change in career choices of people after retirement age by 72.30%. The forecast equation can be written in raw form as follows: $\hat{y} = 1.935 + 0.831X4 + 0.256X5 - 0.174 X6 - 0.312 X7$

Keywords: Influencing factors, career choices, people after retirement age

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยเกษียณก็คือ “วัยสูงอายุ” ถือเป็นวัยที่ภาระหน้าที่ลดน้อยลง มีเวลาเป็นของตัวเองมากขึ้นเป็นช่วงเวลาที่ควรจะเก็บเกี่ยวความสุขและแสวงหาความสงบ” (ปลื้มสุข, 2554) การเตรียมตัวเป็นผู้สูงอายุโดยจำแนกออกเป็น 6 ประการคือ การสะสมทรัพย์ การสะสมบุญบารมี การจัดการด้านทรัพย์สิน การปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม การเตรียมตัวด้านจิตใจ และการเตรียมตัวด้านสุขภาพประนอนโอทกานนท์ (2554) ได้สรุปว่าชีวิตที่สมบูรณ์ของผู้สูงอายุ คือผู้สูงอายุมีความพึงพอใจ ใ้ศักยภาพและพึ่งพาตนเองมากที่สุด โดยมีองค์ประกอบและตัวชี้วัด 4 ประการ 1) ด้านร่างกาย หมายถึงการพัฒนาพลังทางด้านร่างกาย การรับประทานอาหารการออกกำลังกาย และการพักผ่อน 2) ด้านจิตใจ อารมณ์ และจิตวิญญาณ หมายถึง การพัฒนาพลังด้านจิตใจและจิตวิญญาณ การมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น การมีชีวิตอย่างมีเป้าหมาย 3) ด้านสังคม หมายถึง การพัฒนาทักษะชีวิตและปฏิสัมพันธ์ในสังคมได้แก่ สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว การมีส่วนร่วมกิจกรรมของสังคมและชุมชน 4) ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การพัฒนาฐานะทางเศรษฐกิจของตนเองให้เพียงพอและยั่งยืน ทั้งนี้

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุโดยมีการกำหนดแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 มีแนวคิดพื้นฐานว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ยังมีพลัง สามารถมีส่วนร่วมและพัฒนาสังคมได้จึงควรได้รับการเกื้อกูลจากครอบครัว ชุมชน และรัฐให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่ามีสุขภาพและความ เป็นอยู่ที่ดี ผู้สูงอายุเป็นหลักชัยแห่งสังคม โดยผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี คือ มีสุขภาพดีครอบครัวมีสุข ได้รับสวัสดิการเหมาะสมพึ่งตนเองได้ (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2553) การเกษียณอายุเมื่อถึงวัยสูงอายุจึงเป็นประเด็นสำคัญสำหรับทุกระดับตั้งแต่ปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ และยิ่งปัจจุบันการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ซึ่งมีอัตราส่วนวัยงานลดลงอย่างมาก แต่ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นมาก ไม่มีการเตรียมการเกษียณดีพอ มีโอกาสจะประสบปัญหาแน่นอน

ในแต่ละปี ไทยจะมีข้าราชการที่ครบกำหนดเกษียณอายุตามปีงบประมาณจำนวนถึงหลักหมื่นคน โดยข้อมูลข้าราชการพลเรือนสามัญ พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2561-2570 จะมีข้าราชการพลเรือนสามัญเกษียณอายุรวมจำนวน 117,652 คน (เฉลี่ยปีละ 11,765 คน) ในปี พ.ศ. 2561-2563 จะมีผู้เกษียณอายุจำนวน 8,539 คน 10,068 คน และ 11,017 คน ตามลำดับการเปลี่ยนผ่านของบุคลากรเข้าสู่วัยเกษียณดังกล่าว นอกจากจะส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจากการขาดช่วงของกำลังคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ ภาคการผลิต และภาคการเกษตร ยังส่งผลกระทบต่อผู้เข้าสู่วัยเกษียณอายุเองด้วยที่ต้องขาดรายได้ในการดำรงชีวิต ดังนั้น ผู้ที่อยู่ในวัยเกษียณเหล่านี้จึงต้องเตรียมตัวเพื่อรองรับการใช้ชีวิตหลังจากนี้ไว้ด้วยเช่นกันและข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2570 ประเทศไทยจะมีวัยแรงงานลดจำนวนลงเหลือ 61% แม้ว่าเกษียณแล้วจะทำให้ช่องทางรายได้จากการทำงานหายไป แต่ก็ยังมีรายได้อื่น ๆ ที่ได้เสริมจากหลังเกษียณ เช่น เงินบำนาญชราภาพจากประกันสังคม เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งรัฐบาลให้กับผู้สูงอายุทุกคนที่ไม่เคยได้รับสิทธิประโยชน์จากหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ กองทุนบำเหน็จบำนาญสำหรับผู้ที่เป็นข้าราชการ ส่วนผู้ที่ทำงานในบริษัทเอกชนบางแห่งจะมี Provident Fund หรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อเป็นกองทุนเงินออมหลังเกษียณอายุ โดยมาจากเงินสะสมของเงินเดือน ลูกจ้างในแต่ละเดือน รวมถึงเงินออมในธนาคาร และประกันชีวิตที่เคยทำไว้ด้วย อย่างไรก็ตามข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ปี 2562 จากกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เผยว่าไทยมีประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปกว่า 11 ล้านคน โดยในปี 2564 จะมีประชากรสูงวัย 1 ใน 5 ของประชากรทั้งหมด หรือ 20% ดังนั้นการปลูกฝังและให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการออมตั้งแต่วัยทำงานจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนเพื่อให้สามารถทำงานหลังเกษียณได้และสามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณได้อย่างไม่ยากลำบาก (www.marketingoops.com/)

การประกอบอาชีพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมากก็เพราะอาชีพไม่ใช่จะมีเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังต้องสนองความต้องการด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสังคมและด้านใจ เช่น มนุษย์ยังต้องมีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ย่อมมีความเป็นตัวของตัวเองสูง และมีความ

แตกต่างในเรื่องของบุคคลของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน การเลือกประกอบอาชีพจึงมีความสำคัญต่อชีวิตของมากเป็นอย่างมาก เพราะถ้าบุคคลหนึ่งสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และมีความเจริญก้าวหน้าได้ไม่ยาก แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลหนึ่งเลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสมก็จะทำให้เขานั้นไม่สามารถสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเต็มที่ ก็จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ (ไพลิน บรรพโต, 2561)

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ เพื่อได้ข้อมูลสำหรับคนหลังวัยเกษียณใช้เป็นแนวทางในการเลือกประกอบอาชีพ

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาลักษณะของลักษณะของคนหลังวัยเกษียณปัจจัยมุ่งใจ และการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร
- 2 เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานครจำแนกตามลักษณะของคนหลังวัยเกษียณ
- 3 เพื่อศึกษาปัจจัยมุ่งใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

3.สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลอันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ค่านิยม การรับรู้อาชีพ ความเข้าใจอาชีพ ความภาคภูมิใจในอาชีพ ทศนคติต่ออาชีพ และปัจจัยภายนอกได้แก่ ลักษณะงาน และค่าตอบแทนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ

4.การทบทวนวรรณกรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การตัดสินใจแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีผลมาจากความแตกต่างกันของ ลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ทำให้การตัดสินใจของแต่ละ

ละบุคคลมีความ แตกต่างกัน โดยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพฤติกรรมและการตัดสินใจของบุคคล ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2552)

1. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural factor) วัฒนธรรมเป็นวิธีการดำเนินชีวิตที่สังคมเชื่อถือว่าเป็นสิ่งดีงามและยอมรับมาปฏิบัติ เพื่อให้สังคมดำเนินและมีการพัฒนาไปได้ด้วยดี บุคคลในสังคมเดียวกัน จึงยึดถือและปฏิบัติตามวัฒนธรรมเพื่อการอยู่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัฒนธรรมเป็นเครื่องผูกพัน บุคคลในกลุ่มไว้ด้วยกัน วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการพื้นฐานและพฤติกรรมของบุคคลโดย บุคคลจะเรียนรู้เรื่อง ค่านิยม ทศนคติ ความชอบ การรับรู้ และมีพฤติกรรมอย่างไรวั้น จะต้องผ่าน กระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม คนที่อยู่ในวัฒนธรรมต่างกัน ย่อมมีพฤติกรรมการตัดสินใจที่แตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้านสังคม (Social factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจ ลักษณะทางสังคมจะประกอบด้วย

2.1 กลุ่มอ้างอิง (Reference group) เป็นกลุ่มที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับมีอิทธิพลต่อ ทศนคติ ความคิดเห็น และค่านิยมของบุคคลในกลุ่มอ้างอิง เนื่องจากบุคคลต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม จึงต้องปฏิบัติตามและยอมรับความคิดเห็นจากกลุ่มอ้างอิง

2.2 ครอบครัว (Family) บุคคลในครอบครัวถือว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อทศนคติ ความคิด และค่านิยมของบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของครอบครัว

2.3 บทบาทและสถานะ (Roles and statuses) บุคคลจะเกี่ยวข้องกับหลายกลุ่ม เช่น ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง องค์กรและสถาบันต่าง ๆ บุคคลจะมีสถานะที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม ฉะนั้นใน การตัดสินใจ มักจะมีบทบาทหลายบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของตนเอง และผู้อื่นด้วย

3. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factor) การตัดสินใจของผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากลักษณะส่วนบุคคลของคนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 อายุ (Age) อายุที่แตกต่างกันจะมีความต้องการต่างกัน เช่น กลุ่มวัยรุ่นชอบทดลองสิ่งแปลกใหม่และชอบสินค้าประเภทแฟชั่น และรายการพักผ่อนหย่อนใจ

3.2 วงจรชีวิตครอบครัว (Family life cycle stage) เป็นขั้นตอนการดำรงชีวิตของบุคคลในลักษณะของการมีครอบครัว การดำรงชีวิตในแต่ละขั้นตอนเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อความต้องการทศนคติและค่านิยมของบุคคล

3.3 รายได้ (Income) หรือโอกาสทางเศรษฐกิจ (Economic circumstance) โอกาสทางเศรษฐกิจของบุคคลจะกระทบต่อสิ่งที่เขาตัดสินใจ โอกาสเหล่านี้ประกอบด้วย รายได้การออมสินทรัพย์ และทศนคติ

3.4 การศึกษา (Education) ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มการตัดสินใจที่เหมาะสม มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

3.5 ค่านิยมหรือคุณค่า (Value) และรูปแบบการดำรงชีวิต (Lifestyle) ค่านิยมหรือคุณค่า (Value) หมายถึง ความนิยมในสิ่งของหรือบุคคล หรือความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รูปแบบการดำรงชีวิต (Lifestyle) หมายถึง รูปแบบของการดำเนินชีวิตในโลกมนุษย์ โดยแสดงออกในรูปกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interest) ความคิดเห็น (Opinions)

4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological factor) หรือปัจจัยภายใน การตัดสินใจของบุคคลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ ประกอบด้วย

4.1 การจูงใจ (Motivation) หมายถึง พลังสิ่งกระตุ้น (Drive) ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติ การจูงใจเกิดภายในตัวบุคคล แต่อาจถูกกระทบจากปัจจัยภายนอกได้ พฤติกรรมของ มนุษย์เกิดขึ้นต้องมีแรงจูงใจ (Motive) ซึ่งหมายถึง ความต้องการที่ได้รับการกระตุ้นจากภายในตัวบุคคลที่ต้องการแสวงหาความพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย แรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวมนุษย์ ถือว่าเป็น ความต้องการของมนุษย์

4.2 การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการรับรู้ของแต่ละบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน เช่น ความเชื่อ ประสบการณ์ ความต้องการและอารมณ์ และยังมีปัจจัยภายนอกคือ สิ่งกระตุ้น การรับรู้จะ แสดงถึงความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น รส กาย การสัมผัส ซึ่งแต่ละคนมีการ รับรู้แตกต่างกันไป

4.3 การเรียนรู้ (Learning) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ของบุคคล การเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับสิ่งกระตุ้นและเกิดการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นนั้น

4.4 ความเชื่อ (Beliefs) เป็นความคิดซึ่งบุคคลยึดถือเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีต

4.5 ทศนคติ (Attitudes) เป็นการประเมินความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของบุคคล ความรู้สึกด้านอารมณ์และแนวโน้มการปฏิบัติที่มีผลต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหมายถึงความรู้สึก นึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4.6 บุคลิกภาพ (Personality) เป็นรูปแบบลักษณะของบุคคลที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม การตอบสนอง หรืออาจหมายถึงลักษณะด้านจิตวิทยาที่มีลักษณะแตกต่างของบุคคลซึ่งนำไปสู่การตอบ สอนงที่สม่ำเสมอและมีปฏิกิริยาต่อสิ่งกระตุ้น

4.7 แนวคิดของตนเอง (Self-concept) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองหรือความคิดที่บุคคลคิดว่าบุคคลอื่นมีความคิดเห็นต่อตนอย่างไร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

แนวคิดกระบวนการตัดสินใจ ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคนมีสถานการณ์หลายสิ่งให้คิดตัดสินใจ และสำหรับบัณฑิตที่ จบใหม่กำลังจะเริ่มทำงานก็จำเป็นต้องคิดตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง จึงต้องอาศัย กระบวนการตัดสินใจวิเคราะห์พิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อให้การตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยกระบวนการตัดสินใจนั้นประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ (ธีรยุทธ์ แก้วเกร็ด, 2560)

1. การหาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ กระบวนการรวบรวมข่าวสารข้อมูลจาก สภาพแวดล้อม หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ ยิ่งได้ข้อมูลมากเท่าไรยิ่งดี เท่านั้นเพราะจะทำให้การตัดสินใจถูกต้อง ไม่ผิดพลาดหรือผิดพลาด น้อยที่สุด
2. คาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
3. การพิจารณาแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปใช้ รวมทั้งการคิดค้นหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อพิจารณา แก้ปัญหา รวมทั้งวิเคราะห์ประเมินค่าสำหรับแนวทางปฏิบัติต่างๆ ควรพิจารณาหาทางเลือกไว้ หลายๆ ทาง
4. เลือกทางปฏิบัติทางใดทางหนึ่งจากแนวทางที่เกี่ยวข้อง อาจจะเป็นไปได้หลายๆ ทาง โดย เลือกแนวทางที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่ออนาคตตนเอง
5. ตัดสินใจเลือกอาชีพที่ดีที่สุดต่อตนเอง
6. วัดผลอาชีพงานที่เลือกไป โดยนำไปเปรียบเทียบกับความคาดคะเนที่เคยตั้งไว้

ธีรยุทธ์ แก้วเกร็ด, 2560) อธิบายถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนว่า แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบคือ

1. องค์ประกอบทางด้านบุคคล ได้แก่ บิดามารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อน ตลอดจนผู้ที่เด็ก รู้จัก 2
2. องค์ประกอบทางด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ สถิติปัญญา ค่านิยม ความสนใจ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก กับเพื่อนวัยเดียวกัน และเจตคติของเด็กที่มีต่ออาชีพนั้น ๆ
3. องค์ประกอบทางด้านสังคม ได้แก่ ความต้องการของสังคม เพราะความต้องการ ทางสังคมส่งผลถึง โอกาสที่จะได้งานทำและความก้าวหน้าในการทำงาน

5.วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล แบบสอบถาม มี 4ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะของคนหลังวัยเกษียณ ในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แบบสอบถามเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วยปัจจัยภายใน 15 ข้อ และปัจจัยภายนอก 6 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Five Rating Scale) จำนวน 21 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การตอบสนองความต้องการคุณภาพการบริการและความพึงพอใจในบริการ จำนวน 5 ข้อแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Five Rating Scale)

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ คนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของของ W.G. Cochran (1953) ไม่มีอ้างอิงในเอกสารอ้างอิง โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น (Confidence Interval) ที่ระดับ 95%, ค่าความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ $\pm 5\%$ (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2560) โดยคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงจากคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยจัดทำรหัสตามที่กำหนดไว้ และกรอกข้อมูลลงในโปรแกรม ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ค่าสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งขึ้นโดยจะใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้ t-test, F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA 3) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

6.ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าระดับของตัวแปรการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร และ ปัจจัยจูงใจ เป็นรายด้าน แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็นค่าระดับของตัวแปร มีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าระดับของตัวแปรในภาพรวม

ตัวแปร	ระดับความคิดเห็น		ค่าระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	
การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร			
ปัจจัยจูงใจ	4.82	.284	เห็นด้วยมากที่สุด
ปัจจัยจูงใจภายใน	4.77	.229	เห็นด้วยมากที่สุด
ปัจจัยจูงใจภายใน	4.77	.244	เห็นด้วยมากที่สุด
1.ค่านิยม	4.74	.255	เห็นด้วยมากที่สุด
2.การรับรู้อาชีพ	4.76	.283	เห็นด้วยมากที่สุด
3.ความเข้าใจอาชีพ	4.76	.413	เห็นด้วยมากที่สุด
4.ความภาคภูมิใจในอาชีพ	4.78	.310	เห็นด้วยมากที่สุด
5.ทัศนคติต่ออาชีพ	4.79	.413	เห็นด้วยมากที่สุด
ปัจจัยจูงใจภายนอก	4.76	.214	เห็นด้วยมากที่สุด
1.ลักษณะงาน	4.79	.351	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ค่าตอบแทน	4.73	.224	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ในเขต ราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) โดยปัจจัยจูงใจใน ภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) โดย ปัจจัยภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อทำการวิเคราะห์แต่ละด้านพบว่า ด้านค่านิยม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) ด้านการรับรู้อาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) ด้านความเข้าใจในอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) ด้านทัศนคติต่ออาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) และปัจจัยจูงใจภายนอก พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อทำการวิเคราะห์แต่ละด้านพบว่า ด้านลักษณะงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) ด้านค่าตอบแทน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$)

2. ผลการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณแตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษาและสถานภาพสมรสที่ต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. ผลการทดสอบ ปัจจัยจูงใจภายใน ประกอบด้วย ค่านิยม การรับรู้อาชีพ ความเข้าใจอาชีพ ความภาคภูมิใจในอาชีพ ทศนคติต่ออาชีพ ปัจจัยจูงใจภายนอกได้แก่ ลักษณะงาน และค่าตอบแทนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ

ปัจจัย	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	1.935	.205	-	9.423	.000*
ค่านิยม (X1)	.002	.049	.002	.035	.972
ความเข้าใจอาชีพ (X3)	.002	.038	.002	.063	.950
ความภาคภูมิใจในอาชีพ (X4)	.831	.031	.908	26.423	.000*
ทัศนคติต่ออาชีพ (X5)	.256	.035	.372	7.313	.000*
ลักษณะงาน (X6)	-.174	.055	-.215	-3.135	.002*
ค่าตอบแทน (X7)	-.312	.047	-.247	-6.637	.000*
R ² = .727 R ² Adjust = .723 F=167.820 Sig.=.000*					

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณพบว่า ค่า F = 167.820 Sig. = .000 ค่าคงที่เท่ากับ 1.935 และพบว่าปัจจัยความภาคภูมิใจในอาชีพ (X4) ทัศนคติต่ออาชีพ (X5) ลักษณะงาน (X6) และค่าตอบแทน (X7) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ส่วนปัจจัยค่านิยม (X1) ความเข้าใจอาชีพ (X3) ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยการรับรู้อาชีพ (X2) เป็น Excluded Variable ไม่ถูกนำเข้าอยู่ในสมการนี้ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R² Adjust) = .723 แสดงว่า ปัจจัยความภาคภูมิใจในอาชีพ (X4) ทัศนคติต่ออาชีพ (X5) ลักษณะงาน (X6) และค่าตอบแทน (X7) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงไปของการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ได้ร้อยละ 72.30 (R² Adjust) ส่วนร้อยละ 27.70 ในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปรอื่นๆ และเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$\hat{y} = 1.935 + 0.831X_4 + 0.256 X_5 - 0.174 X_6 - 0.312 X_7$$

7.อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ในเขตราชบุรีบูรณะกรุงเทพมหานครมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ในเขตราชบุรีบูรณะกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของน้ำทิพย์ บุตรทศ (2558) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกอาชีพ แรงจูงใจ และความก้าวหน้าในอาชีพพรตตี้เอ็มซี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก คือความสามารถ โดยเฉพาะการเป็นคนที่กำลังแสดงออก และกล้าพูดในที่สาธารณะ รองลงมาคือ ด้านความต้องการ โดยเฉพาะไม่ต้องการทำงานหนัก แต่ได้ค่าตอบแทนสูงและมีความชอบและมีความสนใจส่วนบุคคลในการประกอบอาชีพ รองลงมาคือ ค่านิยม เป็นอาชีพที่ไม่จำเจ และทำให้ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และแรงจูงใจในการประกอบอาชีพรายด้าน คือความต้องการขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญด้านความต้องการขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะต้องการได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอในการดำรงชีวิต รองลงมาคือ ด้านความต้องการทางสังคม โดยเฉพาะต้องการได้รับความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิด ผูกพันจากเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป และด้านความต้องการความสำเร็จ ส่วนผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ แรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ในระดับมาก อาจเนื่องจากการตัดสินใจเลือกอาชีพต้องประกอบด้วยความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความมั่นใจที่จะประกอบอาชีพส่วนแรงจูงใจต้องประกอบ ด้วยความต้องการขั้นพื้นฐาน อันได้แก่ ค่าตอบแทน การยอมรับจากสังคมและความสำเร็จ ซึ่งส่วนประกอบทั้งสองนี้มีความสำคัญอย่างมากในการที่จะผลักดันให้ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ จากความชอบและความสนใจเป็นการส่วนตัว โดยแรงจูงใจในการทำงานที่สำคัญ คือ ค่าตอบแทนค่อนข้างสูงมากแต่ใช้ระยะเวลาในการทำงานสั้น สำหรับแนวโน้มการประกอบอาชีพในอนาคต ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการเป็นเจ้าของกิจการเปิดบริษัท หรือรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของธีรยุทธ แก้วเกร็ด (2560) ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานองค์กรเอกชน ในจังหวัดนครปฐมผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยจูงใจในการประกอบอาชีพ ทักษะคติในการประกอบอาชีพ ทฤษฎีเกณฑ์การเลือกอาชีพ และกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานองค์กรเอกชนในจังหวัดนครปฐมโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยจูงใจในการประกอบอาชีพ ทักษะคติในการประกอบอาชีพ ทฤษฎีเกณฑ์การเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานองค์กรเอกชนในจังหวัดนครปฐม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของมนัส สุวรรณ (2553) เรื่องการตัดสินใจ ที่พบว่า ธรรมชาติการตัดสินใจ อาจเป็นคำกล่าวที่มีผู้เข้าใจในธรรมชาติ และให้ความสำคัญแตกต่างกันไปตามความแตกต่างในภูมิหลังของแต่ละคน บางคนคิดว่าการตัดสินใจเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและมีความสำคัญในเชิงผลลัพธ์ที่จะเกิดตามมา และแนวคิดของศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2552) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการตัดสินใจแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีผลมาจากความแตกต่างกันของลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ทำให้การตัดสินใจ

ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน โดยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพฤติกรรมการการตัดสินใจของบุคคล ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงจิตสอดคล้องกับผลการศึกษาของไพลิน บรรพโต (2561) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเลือกประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการของนักศึกษาสาขาการจัดการโรงแรม ระดับชั้นปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพในอุตสาหกรรมบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยภายนอกอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของศิริวรรณเสวีรัตน์ และคณะ (2552) เรื่องปัจจัยเชิงจิตว่า ค่านิยมหรือคุณค่า เป็นความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รูปแบบการดำรงชีวิต รูปแบบของการดำเนินชีวิตในโลกมนุษย์ โดยแสดงออกในรูปกิจกรรม ความสนใจ ความคิดเห็น (Opinions)

ปัจจัยภายใน การตัดสินใจของบุคคลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ ประกอบด้วยแรงจูงใจ เป็นพลังผลักดัน (Drive) ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติ การจูงใจเกิดภายในตัวบุคคล แต่อาจถูกกระทบจากปัจจัยภายนอกได้ พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีแรงจูงใจ เป็นความต้องการที่ได้รับการกระตุ้นจากภายในตัวบุคคลที่ต้องการแสวงหาความพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย แรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวมนุษย์ ถือว่าเป็นความต้องการของมนุษย์ การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการรับรู้ของแต่ละบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน เช่น ความเชื่อ ประสบการณ์ ความต้องการและอารมณ์ และยังมีปัจจัยภายนอกคือ สิ่งกระตุ้น การรับรู้จะแสดงถึงความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น รส กาย การสัมผัส ซึ่งแต่ละคนมีการรับรู้แตกต่างกันไป การเรียนรู้ (Learning) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ของบุคคล การเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับสิ่งกระตุ้นและเกิดการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นนั้นความเชื่อ (Beliefs) เป็นความคิดซึ่งบุคคลยึดถือเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีตและทัศนคติ (Attitudes) เป็นการประเมินความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของบุคคลความรู้สึกด้านอารมณ์และแนวโน้มการปฏิบัติที่มีผลต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหมายถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ จำแนกตามลักษณะของคนหลังวัยเกษียณ พบว่า เพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณแตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษา และสถานภาพสมรสไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของธัญญา อ่อนคง (2553) เรื่องประชากรศาสตร์ว่า บุคคลแต่ละบุคคลนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทั้งลักษณะที่มองเห็นได้จากภายนอกที่บุคคลอื่นสามารถมองเห็นได้และลักษณะภายในจิตใจ เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้สังคมและศาสนา เป็นต้นด้านเพศ ความแตกต่างระหว่างเพศ ทำให้บุคคลแต่ละคนมีพฤติกรรมของการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกัน เพศหญิงและเพศชาย ยังมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยมและทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคมได้กำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกันและสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริวรรณ

เสรีรัตน์ และคณะ (2552) เรื่องประชากรศาสตร์ที่ว่า อายุ (Age) อายุที่แตกต่างกันจะมีความต้องการต่างกัน วงจรชีวิตครอบครัว (Family life cycle stage) เป็นขั้นตอนการดำรงชีวิตของบุคคลในลักษณะของการมีครอบครัว การดำรงชีวิตในแต่ละขั้นตอนเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ต่อความต้องการทัศนคติและค่านิยมของบุคคลและรายได้ (Income) หรือโอกาสทางเศรษฐกิจ (Economic circumstance) โอกาสทางเศรษฐกิจของบุคคลจะกระทบต่อสิ่งที่เขาตัดสินใจ โอกาสเหล่านี้ประกอบด้วย รายได้การออมสินทรัพย์และทัศนคติสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจทั้งสิ้น

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ พบว่า ปัจจัยความภาคภูมิใจในอาชีพ(X4)ทัศนคติต่ออาชีพ(X5)ลักษณะงาน(X6)และค่าตอบแทน(X7)มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงไปของการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณ ได้ร้อยละ 72.30 (R^2 Adjust) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vroom(1964) เรื่องความคาดหวังที่ว่า พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากการตัดสินใจเลือกกระหว่างทางเลือกต่าง ๆ โดยพฤติกรรมเหล่านั้นมีระบบ มีความสัมพันธ์กับ กระบวนการทางจิตใจได้แก่ การรับรู้ ความเชื่อ เจตคติ โดยเกิดจากแรงจูงใจ และแนวคิดของ Maslow (1970) ที่ว่า ความต้องการของแต่ละบุคคลในขั้นความต้องการทางสังคม เมื่อมนุษย์ทุกคนได้รับความปลอดภัยแล้ว สิ่งต่อมาที่ต้องการก็คือความต้องการทางด้านสังคม เช่น การเข้าสมาคมต่าง ๆ การได้รับการเป็นสมาชิกในสมาคมนั้น ๆ การได้รับความรักความสนทนจากเพื่อน เมื่อลูกค้าได้รับความปลอดภัยแล้วก็จะอยากได้ความต้องการด้านสังคมก็คือ อยากได้รับการยอมรับจากสังคมในระดับเดียวกันและความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง เมื่อได้รับความต้องการทางด้านสังคมแล้วลำดับต่อมาคือความต้องการสร้างตัวเองให้โดดเด่นขึ้นมา เพื่อให้ตัวเองได้รับการยอมรับจากคนหมู่มาก เช่น การได้เลื่อนตำแหน่ง เงินเดือนที่สูงขึ้น เมื่อลูกค้ามีความต้องการในระดับนี้ก็จะเลือกอยู่โรงแรมในระดับสูงขึ้นไปอีกเพื่อให้ตนเองได้รับการยอมรับผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของไพลิน บรรพโต (2561) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเลือกประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการของนักศึกษาสาขาการจัดการโรงแรม ระดับชั้นปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพในอุตสาหกรรมบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยภายนอกอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และผลการศึกษาของมลินชา จันทรเปรม (2557) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานบริษัท สามเสนบริวเวอรี่ จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานบริษัท สามเสนบริวเวอรี่ จำกัด ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยองค์กร โดยคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อให้พนักงานมีความสุขในการทำงาน เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน และมีผลการปฏิบัติงานดีมีประสิทธิภาพ และจะส่งผลทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า คนหลังเกษียณมีความต้องการแสวงหารายได้เพื่อทดแทนรายได้จากการทำงานก่อนเกษียณ ด้วยเหตุนี้ผู้ที่ใกล้เกษียณจึงควรเตรียมพร้อมในการประกอบอาชีพหลังเกษียณทั้งด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ ทุนที่ใช้ และแนวโน้มทางการตลาดของอาชีพนั้น ๆ รวมถึงคนหลังเกษียณจะมีสุขภาพพลด้อยไปตามอายุ จึงควรประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย และทำงานอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณใน เพื่อได้ข้อมูลครอบคลุมเนื้อหาที่ศึกษา และนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องใช้ในการปรับปรุงและเสริมสร้างอาชีพให้กับคนหลังวัยเกษียณ

9. เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2560). สถิติสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 11, โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: เทพเพ็ญวานิชย์.
- จุนจิตร ธวัชสุริย. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ จังหวัดเพชรบุรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ธีรยุทธ แก้วเกร็ด. (2561). การตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานองค์กรเอกชน ในจังหวัดนครปฐม.
- ธัญญา อ่อนคง. (2553). พฤติกรรมการชมภาพยนตร์ การเข้าร่วมและความพึงพอใจ. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- นพอนันต์ เพียรมั่นคง. (2559). ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาสาขาการจัดการการบิน สถาบันเทคโนโลยีการการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขต บางพระ. สืบค้นจาก www.hu.ac.th/conference/conference2016/proceedings/data/4-1บรรยาย/20มนุษย์ฯ/2-035H-O.
- น้ำทิพย์บุตรทศ. (2558). การตัดสินใจเลือกอาชีพ แรงจูงใจ และความก้าวหน้าในอาชีพปริทัศน์เอ็มซี. RMUTT Global Business and Economics Review, 10(1), 121-132.
- ประนอม โอทกานนท์. (2554). ชีวิตที่สุขสมบูรณ์ของผู้สูงอายุไทย: หลักการ งานวิจัยและบทเรียนจากประสบการณ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปลื้มสุข. (2554). สุขภาพใจ. กรุงเทพฯ: สนพ. และ ตาตา พับลิเคชั่น, บจก.

- ไพลิน บรรพโต. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเลือกประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการของนักศึกษาสาขาการจัดการการโรงแรม ระดับชั้นปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- มลินชา จันทร์เปรม. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการท างานของพนักงานบริษัท สามเสนบริวเวอรี่ จำกัด. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- มนัส สุวรรณ. (2553). กาลและเทศะกับพฤติกรรม เชิงพื้นที่ของมนุษย์. บทความทางวิชาการเสนอต่อที่ประชุมราชบัณฑิตและภาควิชาสังคมศาสตร์ และการเมือง ราชบัณฑิตยสถาน.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2552). การบริหารการตลาดยุคใหม่. (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมสาร จำกัด.
- ศิริวรรณ ไตรสรลักษณ์. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิตกรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน. (2554). การพัฒนาข้าราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning). สืบค้นจาก <https://www.ocsc.go.th/e-learning>.
- Cronbach, L. J. (1984). Essential of psychology testing. New York: Harper.
- Herzberg, F. (1959). The motivation to work. New York: John & Sons. Holland, J.L. (1973). Making vocational choice: A theory career. New Jersey: Prentice-Hall.
- Maslow, A. (1943). A theory of human motivation Psychological Review 50. NY: McGraw-Hill.
- _____. (1970). Motivation and Personality. New York: Harper and Row Publishers.
- Vroom, V. H. (1964). Work and Motivation. New York: John Wiley & Sons.